

Visie op geriatrische kennis in Isala

Isala centrum voor ouderengeneeskunde

31 januari 2023

Versie 2.0

Inhoudsopgave

1 Aanleiding	3
2 Historie	3
3 Expertise zo dicht mogelijk bij de patiënt	4
4 Geriatrische kennis	4
4.1 Geriatrische kennis op verpleegafdelingen ouderengeneeskunde (Zwolle en Meppel)	4
4.2 Geriatrische kennis op reguliere verpleegafdelingen	5
4.3 Geriatrische kennis op de spoedeisende hulp	5
4.4 Geriatrische kennis op de poliklinische afdelingen	5
4.5 Geriatrieverpleegkundigen	6
4.6 Medisch specialisten	6
4.7 Paramedische diensten	6
4.8 Zorgondersteuning	6
4.9 Isala centrum voor ouderengeneeskunde	6
4.10 Scholing team ouderengeneeskunde	6
5 Literatuur	7

1 Aanleiding

Het aantal (kwetsbare) ouderen in Nederland stijgt en zal blijven toenemen tot 2040. De vergrijzing is ook zichtbaar in de patiëntenpopulatie van Isala.

Uit onderzoek blijkt dat verpleegkundigen onvoldoende kennis hebben over de oudere patiënt; 36% van de verpleegkundigen heeft een kennisniveau over oudere patiënten dat vergelijkbaar is met het kennisniveau van verpleegkundestudenten (Derks et al., 2018). Uit hetzelfde onderzoek blijkt ook dat meer kennis kan bijdragen aan een positieve houding ten aanzien van oudere patiënten, wat mogelijk leidt tot betere patiëntuitkomsten.

Om te zorgen voor een goede uitkomst van zorg voor de groeiende groep oudere patiënten in Isala, heeft Isala centrum voor ouderengeneeskunde (ICO) visie op geriatrische kennis ontwikkeld.

2 Historie

In 2011 is dankzij het VMS-programma gestart met het scholen van verpleegkundigen met betrekking tot kwetsbare ouderen. Daartoe werden informatiebijeenkomsten, e-learning, een DVD en verdiepingsmodule ontwikkeld. Met name de e-learning en verdiepingsmodule worden nog steeds ingezet. De verpleegkundigen die de scholing hadden gevolgd, werden aandachtsvelders geriatricie.

In 2017 werden voor het eerst afdelingsverpleegkundige opgeleid tot geriatrieverpleegkundige (CZO-erkende opleiding), op initiatief van de afdelingen zelf.

Sinds 2019 is de visie op Geriatrische kennis beschikbaar gekomen, en is via Kipz jaarlijks budget aangevraagd voor de geriatrieopleiding. Advies: iedere afdeling beschikt over tenminste 2 geriatrieverpleegkundigen, die meer kennis hebben over kwetsbare ouderen dan andere verpleegkundigen en de link zijn met het expertteam en team ouderengeneeskunde. De geriatrieverpleegkundigen hebben een eigen netwerk en vier keer per jaar vindt een netwerkbijeenkomst plaats.

3 Expertise zo dicht mogelijk bij de patiënt

Om geriatrische kennis duurzaam in te richten in Isala, zijn onderstaande punten geformuleerd:

Onze uitgangspunten zijn:

- Het basisoniveau van geriatrische kennis op de afdeling moet omhoog (Derks et al., 2018).
- Geriatrische expertise is zo dicht mogelijk bij de patiënt, dus op afdelingsniveau, georganiseerd.
- Als de geriatrische expertise op de afdeling voor een individuele patiënt tekort schiet, kan ouderengeneeskunde in consult gevraagd worden.

4 Geriatrische kennis

Per soort afdeling wordt beschreven welke geriatrische kennis nu en in de gewenste situatie aanwezig moet zijn.

4.1 Geriatrische kennis op verpleegafdelingen ouderengeneeskunde (Zwolle en Meppel)

Functie	Huidig	Gewenst
Alle verpleegkundigen	Basiskennis door middel van scholing voortvloeiend uit VMS-kwetsbare ouderen	Basiskennis door middel van leergang ouderengeneeskunde
Geriatric-verpleegkundigen	<ul style="list-style-type: none"> • Wisselend per afdeling of/ hoeveel geriatricverpleegkundigen er zijn • Geriatrische expertise door middel van geriatricopleiding (CZO) 	<ul style="list-style-type: none"> • Per dienst is er tenminste 1 geriatricverpleegkundige aanwezig. • Geriatrische expertise door middel van geriatricopleiding (CZO)
Fysiotherapeut	Geen/weinig geriatrische kennis	Fysiotherapeut die is opgeleid tot geriatric fysiotherapeut
Overige paramedici	Geen/weinig geriatrische kennis	Geriatrische kennis door middel van nog te bepalen opleiding
Artsen	Geen/weinig geriatrische kennis	Artsen die visite lopen op de verpleegafdeling ouderengeneeskunde hebben een adequate scholing gevolgd. Zie ook 4.6.
zorgondersteuners	Geen	Alle zorgondersteuners hebben de e-learning gevolgd.

4.2 Geriatrische kennis op reguliere verpleegafdelingen¹

Met reguliere verpleegafdeling wordt bedoeld: alle verpleegafdelingen (met uitzondering van ouderengeneeskunde), inclusief dagopname en dialyse, waar patiënten van 70 jaar en ouder zijn opgenomen.

Functie	Huidig	Gewenst
Alle verpleegkundigen	Basiskennis door middel van scholing voortvloeiend uit VMS-kwetsbare ouderen	Basiskennis door middel van leergang ouderengeneeskunde
Geriatric-verpleegkundigen	<ul style="list-style-type: none"> Wisselend per afdeling of/ hoeveel geriatric-verpleegkundigen er zijn Geriatric expertise door middel van geriatricopleiding (CZO) 	<ul style="list-style-type: none"> 2 per verpleegafdeling Geriatric expertise door middel van geriatricopleiding (CZO)
Paramedici	Geen/weinig geriatric kennis	Geriatric kennis door middel van nog te bepalen opleiding
Artsen	Geen/weinig geriatric kennis	Zie 4.6.
zorgondersteuners	Geen	Alle zorgondersteuners hebben de e-learning gevolgd.

4.3 Geriatric kennis op de spoedeisende hulp

Functie	Huidig	Gewenst
Alle SEH-verpleegkundigen	Basiskennis door middel van scholing voortvloeiend uit VMS-kwetsbare ouderen	Basiskennis door middel van leergang ouderengeneeskunde
Geriatric-verpleegkundigen	<ul style="list-style-type: none"> Wisselend per afdeling of/ hoeveel geriatricverpleegkundigen er zijn Geriatric expertise door middel van geriatricopleiding (CZO) 	<ul style="list-style-type: none"> Per dienst is er tenminste 1 geriatricverpleegkundige aanwezig. Geriatric expertise door middel van geriatricopleiding (CZO)
SEH-artsen	Geen/weinig geriatric kennis	Zie 4.6.

4.4 Geriatric kennis op de poliklinische afdelingen

Bij het pre-operatief bureau moet tenminste een verpleegkundige de geriatric opleiding hebben afgerond. Op andere poliklinische afdelingen is het opleiden tot geriatricverpleegkundige niet verplicht, maar uiteraard wel toegestaan op initiatief van de afdeling.

¹ Met reguliere verpleegafdeling wordt bedoeld: alle verpleegafdelingen (met uitzondering van ouderengeneeskunde), inclusief dagopname en dialyse, waar patiënten van 70 jaar en ouder zijn opgenomen.

4.5 Geriatrieverpleegkundigen

Op alle verpleegafdelingen werken geriatrieverpleegkundigen. Dit zijn afdelingsverpleegkundigen die de CZO-erkende geriatrieopleiding hebben gevolgd. Voor geriatrieverpleegkundigen is een functieprofiel opgesteld.

4.6 Medisch specialisten

De laatste jaren komt er gelukkig meer aandacht voor scholing voor medisch specialisten. In de opleiding geneeskunde en ook binnen bepaalde specialisaties worden modules toegevoegd over geriatrie, zoals bijvoorbeeld de lange leerlijn ouderengeneeskunde binnen de interne geneeskunde specialisatie.

Voor deze echter goed geïmplementeerd zijn en studenten hun opleiding hebben afgerond, is er nog sprake van een kennislacune onder de huidige medisch specialisten. Hier maakt het ICO zich zorgen over.

Indien hier draagvlak voor is, denkt het ICO graag mee over mogelijkheden voor ziekenhuisbrede scholing en implementatie van zorg voor kwetsbare ouderen, om zo gezamenlijk, toekomstbestendige (ouderen)zorg te kunnen blijven uitvoeren.

Overigens nemen de mogelijkheden om als medisch specialist kennis te vergroten op dit vlak toe, met o.a. online cursus (bijvoorbeeld via E-Infuse), refereeravonden van het ICO. Met een gestructureerd plan, kan nog veel meer winst behaald worden met de al bestaande scholingen.

4.7 Paramedische diensten

Fysiotherapie op de afdeling voor ouderengeneeskunde heeft de opleiding tot geriatriefysiotherapie gevolgd.

Ook diëtisten hebben aanvullende kennis over kwetsbare ouderen. (DGO diëtist,)

4.8 Zorgondersteuning

Er is een e-learning ontwikkeld voor zorgondersteuners, op afdelingen waar dit passend is, wordt de e-learning gevolgd. (incl. brancardiërs, receptionisten, en service assistenten)

4.9 Isala centrum voor ouderengeneeskunde

Isala centrum voor ouderengeneeskunde heeft een ziekenhuisbrede verantwoordelijkheid met betrekking tot kennis over de oudere patiënt. Naast eigen patiënten hebben zij ook een verantwoordelijkheid als medebehandelaar/consulent. Wanneer de aanwezige geriatrische kennis onvoldoende toereikend is, kan ouderengeneeskunde in consult gevraagd worden.

4.10 Scholing team ouderengeneeskunde

- Jaarlijks wordt 4x een refereeravond georganiseerd
- Er is budget voor bij- en nascholing
- Er wordt een fellowship aangeboden voor de opleiding tot internist ouderengeneeskunde
- Er is een lange leerlijn ouderengeneeskunde binnen de opleiding interne geneeskunde
- We leiden iedere 2 jaar een VS ouderengeneeskunde op
- We bieden stageplekken aan geriatrieverpleegkundigen in opleiding
- Jaarlijks wordt een VS geschoold op osteoporose

- De ambitie is om jaarlijks een VS of verpleegkundig consulent te scholen op ouderenmishandeling

5 Literatuur

Derks, C., Hakvoort, L., Van Mersbergen, M., Van Den Elsen, M., Schuurmans, M., & Dikken, J. (2018). Kennis over oudere patiënt schiet tekort. TVZ, 128(5), 36–39.
<https://doi.org/10.1007/s41184-018-0189-0>

Kennis over oudere
patiënt schiet tekort (